

Med kladivom in nakovalom

Predsednica zbora skupščine kulturnih skupnosti občine Šiška smo obiskali na njenem delovnem mestu v delovni organizaciji »LEK«. Dela v razvoju in krhkemu dekliškem videzu Alenke Ocvirk ne bi nihče prisodil energičnega vodenja skupščine:



Alenka Ocvirk

»Vsebinsko usmerjanje in delovanje skupščine je velika obveza in odgovornost. Pomoč in dopolnilo sta izvrstni izvršni odbor, ki ga vodi tovariš Militarov in občinska zveza kulturnih organizacij. Kakšen vpliv imam? Težko je deliti malo sredstev med veliko društev. Vodilo pri financiranju so nam potrebe in dejavnost društev. Skratka, odločamo se, da več dobi ti, ki je pridnejši, delavnejši...«

Tovarišica Alenka je bila v Leku predsednica kulturne komisije pri IO sindikata. Tam se je kalila in spoznavala potrebe delovnih ljudi. Ni zanesenjaška, s člani komisije so začeli z dna, realno. Anketa jim je odgovorila, da ljudi privlačijo petje, igra in razstave. Lek je dobil svoj pevski zbor, dramsko literarno skupino in organizirane slikarske razstave pod mentorskim vodstvom profesorja Mesesnela. Prireditve se je zvrstilo veliko, obiski so bili različni, družbenopolitične in vodstvene strukture so imele za dejavnosti dovolj posluha:

»Doživeli smo viharno navdušenje pri prvem nastopu pevskega zbora in kolo se je zavrtelo naprej. Zadnja proslava 29. novembra je bila že sodelovanje z Litostrojčani. Mešani program je bil lepo sprejet pri nas in pri sosedih...«

Tako si je nabirala izkušnje. Danes govori prepričljivo. Delegate, ki so tiho, čemeči v svojih sredinah, spodbuja, naj zadeve premaknejo, naj preidejo od besed k dejanjem. Prepričana je, da se ljudje želijo udeleževati, potrebno pa jih je spodbujati. Ni se potrebno izgubljati v množičnosti za vsako ceno, začeti je treba z malim, dobrim in vsem razumljivim:

»Sklepi skupščine v preteklem letu so bili večinoma uresničeni. Posebno lepo sprejeti so bili Glumaški večeri v gradu Goričane. Sodelo-

vali so Kulturna skupnost, ZKO in delovne organizacije. Obiskovalcem je bil vstop prost in sklenili smo, da se morajo Glumaški večeri v taki obliki obdržati še naprej. Dobro pripravljena so bila tudi Naša beseda in različna izobraževanja pod vodstvom mentorjev. Delovanje skušamo razširiti v pionirskih šolskih kulturnih društvih in v tovarniških kulturnih društvih. Kasneje se bodo lahko registrirala pri občinski ZKO. Seveda si želimo še naprej živahnega delovanja vseh 21 občinskih KUD...«

Pestijo jih administrativno tehnične težave. Ta trenutek nimajo profesionalnega tajnika, ki bi ga zelo potrebovali. Delegatom skupščinsko gradivo pogosto obleži v neznanjih predalih, na seje prihajajo jezni in neobveščeni. Obveščanje torej ni najboljše urejeno:

»V današnjem času je pot kulture in kulturnikom odprta. Možnosti in potrebe so. Od nas samih organizatorjev, amaterskih in profesionalnih kulturnih delavcev je odvisno, koliko in kaj bomo dosegli. Pristop k vprašanju je večinoma pravičen in razumen, seveda pa so delovni ljudje dokončni razsodniki.«

Govori gladko, umirjeno. Predsedništvo je poročeni ženski, ki ob delu študira prvo stopnjo kemijske farmacije, verjetno dodatna obremenitev, toda dobra volja in poznavanje problemov sta odločujoča. Zbor izvajalcev je glasen, korajžen, zaveda se svojih problemov; zbor porabnikov je tišji, še tipa in se osvešča. Alenka je drobna in krhka med kladivom in nakovalom...

Bogomir Šefić

ČRTICA — ČRTICA — ČRTICA — ČRTICA — ČRTICA — ČRTICA —

...torek, sreda, četrtek...

Moški se je smejal kot nekoč Milan. V zakajenem prostoru je sedel udobno razkročen v mehkem fotelju in z dlanmi oklepaj čašo. Pogledala je na uro, pol desetih... Ljudje so praznovali ženski praznik. Pohitela je s pladnjem, na katerem so v širokih kozarcih pljusale drage pijače. Biti natakarka je prekleto posej. Umaknila se je plesočemu paru, suha ženska je onemoglo visela v rokah visokega črnolasega moškega. Glasbeniki so ta trenutek prenehali, plesalci so se začeli razhajati in Metka se je sklonila k mizi:

»Izvolite prosim... Gin?«

»Jaz«, je rekla močno naličena čedna punčara.

»Daj ga, daj«, se je režal poleg sedeči razkuštrani rdečelasec: »Moj je Martell...«

Sam je segel po pladnju in z dolgimi dlakavimi prsti iskal kozarec z zlatorumeno tekočino:

»Kaj pa vi? Nič ne praznujete?«

»Jaz? Jaz imam službo, tovariš... Do enajste«, se je nasmehnila.

»Kdaj potem praznujete?«

»Ne praznujem, delam...«

Počasi in ocenjujoče si jo je ogledal od nog, preko bokov do obraza:

»Niste slaba mrha... Niste slaba... 28, morda 30 jih imate, a?«

Posiljeno se je nasmejala in stresla na pladenj pepelnik, poln pepela in ogorkov:

»Ženske se ne sprašuje po letih...«

Punčara se je našobila, izvlekla iz zavojčka poslednjo cigareto, ga pomečkala in zlobno treščila na pladenj:

»Pusti jo pri miru, Drago. Kelnerica je, ne ženska. Zdajle je kelnerica in naj prinese dvakrat Astor. Dva zavojčka, ja...« Metka je začutila dekletovo ljubosumnost in sovraštvo. Rada bi stopila k njej in ji izbila cigareto iz nogovih rok. Potem bi kuzli izpraskala oči. Kaj pa ve, smrklja? Ali ve, da se mora sama prebijati s sedemletnim otrokom? Ne ve, da je nekoč tudi sama tako posedala po jazbinah in žalila ljudi? Ničesar ne ve... Ne ve, da jo je Milan dan za dnem pretepal in ne ve, da so vraži pijani nočni svet. O, bo tudi doživela svojega hudiča! Mrzlo je rekla:

»Astor nimamo, samo 57...«

»Kakšna nemogoča luknja! Prinesite 57, enkrat...«

Vrnila je pepelnik in se obrnila. Plesišče je bilo prazno. Razkročeni jo je še vedno gledal. Vzravkala se je in stopala naravnost čez plesišče. Norec! Kaj misli, da ne prepozna pijane poželjivosti? Zdajle si jo je zamišljala golo, s svojimi tacami bi jo hotel surovo zgrabit. Nasitil bi svojo slo in potem onemoglo zasmrčal. Nič nežnosti, nič človeškega... Tik pred njo je rekel:

»Ha!« Potem je spustil prazen kozarec trdo na mizo: »Ljubica, še enkrat...« Zabodeno se je zastrmel vanjo, ustnice so se mu razlezele v nagajiv nasmeh: »Se enkrat isto...«

»Kaj ste imeli?«, je raztreseno vprašala. Da, podoben je bil Milanu.

Ni šlo. Ni vzdržala in Tonček je ostal brez očeta. Želela si je močne moške roke...

»Koko z rumom, ljubica... Te po šihu lahko spremim?«

Pogledala ga je navzdol:

»Zakaj?« Saj si je kdaj želela, toda štorija bi se začela znova...

»Igrala bi se, poigrala...«

Resno je rekla:

»Ne poigram se, tovariš... Koko z rumom, pravite...« Stopila je naprej. Pod krilom je nenadoma začutila roko. Bliskovito se je obrnila in človeka s pladnjem treščila po glavi. Pepel se mu je razsul niz vrat... Nejeverno je obsedel. Zdaj je priskočil k možaku šef in ga s snežnobelim prtičkom začel ihtavo brisati:

»Oprostite, gospod, oprostite...«

Dvignil je plešasto glavo in ji s starikavim strogim obrazom zagrozil:

»Poberi se! Kasneje se pomeniva...«

Kakor mesečna se je premaknila, neka ženska je histerično kričala in se ji prestrašeno umikala. Stopila je v kuhinjski prehod, kamen je čutila v prsih. Ne more več! Domov, domov k svojemu prvošolčku...

Tiho je stopila v stanovanje. Pogledala je v posteljo, sinko je mirno in enakomerno dihal. Nekaj trenutkov je strmela v spokojni otroški obraz... Stopila je v kuvertu. Na mizi je ležalo belo pismo. Odprla je kuvert. Med pisano spackanimi rožicami je brala:

MOJI MAMICI ZA 8. MAREC!

Zakopala je obraz med dlani in tiho zaihtela...

Bogomir Šefić